

החובל

מת"ן טז' כסלו

הרב ארי דוד קאהן

התש"ע

Adk1010@gmail.com

1. בראשית פרק לב

(כה) וַיֹּתֵר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ וַיֶּאֱבֹק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר: (כו) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכּוֹ וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱבֹקוֹ עִמּוֹ: (כז) וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם בְּרִכְתָּנִי:

2. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף לג עמוד א

וכן שני אנשים שחבלו זה בזה - משלמין במותר נזק שלם.

Similarly in the case of two persons injuring each other, the payment of the difference will be in full.

3. רש"י מסכת בבא קמא דף לג עמוד א

במותר - שמין מה הזיקו של זה יותר על נזקיו של זה ובאותו מותר משלם מי שהזיק יותר את החצי.

4. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף צא עמוד ב

החובל בעצמו אע"פ שאינו רשאי - פטור! הכי קאמר ליה: לא מבעיא בושת, דאדם רשאי לבייש את עצמו, אלא אפ"ל חבלה, דאין אדם רשאי לחבל בעצמו, אחרים שחבלו בו - חייבין. ואין אדם רשאי לחבל בעצמו? והתניא: יכול נשבע להרע בעצמו ולא הרע יהא פטור? ת"ל: +ויקרא ה'+ להרע או להטיב, מה הטבה רשות, אף הרעה רשות, אביא נשבע להרע בעצמו ולא הרע! אמר שמואל: באשב בתענית. דכוותה גבי הרעת אחרים להשיבם בתענית, אחרים מי מיתיב להו בתעניתא? אין דמהדק להו באנדרונא. והתניא: איזהו הרעת אחרים? אכה פלוני ואפצע את מוחו! אלא תנאי היא, דאיכא למ"ד: אין אדם רשאי לחבל בעצמו, ואיכא מ"ד: אדם רשאי לחבל בעצמו. מאן תנא דשמעת ליה דאמר: אין אדם רשאי לחבל בעצמו? אילימא האי תנא הוא, דתניא: +בראשית ט'+ ואך את דמכם לנפשותיכם אדרש - ר' אלעזר אומר: מיד נפשותיכם אדרש את דמכם; ודלמא קטלא שאני! אלא האי תנא הוא, דתניא: מקרעין על המת ולא מדרכי האמורי, אמר רבי אלעזר: שמעתי, שהמקרע על המת יותר מדאי - לוקה משום בל תשחית, וכ"ש גופו; ודלמא בגדים שאני, דפסידא דלא הדר הוא! כי הא דרבי יוחנן קרי למאני מכבדותא, ורב חסדא כד הוה מסגי ביני היזמי והגא, מדלי להו למאניה, אמר: זה מעלה ארוכה, וזה אינו מעלה ארוכה! אלא האי תנא הוא, דתניא: אמר ר"א הקפר ברבי, מה ת"ל: +במדבר ו'+ וכפר עליו מאשר חטא על

הנפש? וכי באיזה נפש חטא זה? אלא שציער עצמו מן היין, והלא דברים ק"ו: ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא, המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה.

If one injures oneself, though it is forbidden to do so, he is exempt? — It was this which he said to him: There could be no question regarding Degradation, as a man may put himself to shame, but even in the case of injury where a man may not injure himself, if others injured him they would be liable. But may a man not injure himself? Was it not taught: You might perhaps think that if a man takes an oath to do harm to himself and did not do so he should be exempt. It is therefore stated: 'To do evil or to do good,' [implying that] just as to do good is permitted, so also to do evil [to oneself] is permitted; I have accordingly to apply [the same law in] the case where a man had sworn to do harm to himself and did not do harm? Samuel said: The oath referred to was to keep a fast. It would accordingly follow that regarding doing harm to others it would similarly mean to make them keep a fast. But how can one make others keep a fast? By keeping them locked up in a room. But was it not taught: What is meant by doing harm to others? [If one says], I will smite a certain person and will split his skull?— It must therefore be said that Tannaim differed on this point, for there is one view maintaining that a man may not injure himself and there is another maintaining that a man may injure himself. But who is the Tanna maintaining that a man may not injure himself? It could hardly be said that he was the Tanna of the teaching, And surely your blood of your lives will I require, [upon which] R. Eleazar remarked [that] it meant I will require your blood if shed by the hands of yourselves, for murder is perhaps different. He might therefore be the Tanna of the following teaching: 'Garments may be rent for a dead person as this is not necessarily done to imitate the ways of the Amorites. But R. Eleazar said: I heard that he who rends [his garments] too much for a dead person transgresses the command, 'Thou shalt not destroy, and it seems that this should be the more so in the case of injuring his own body. But garments might perhaps be different, as the loss is irretrievable, for R. Johanan used to call garments 'my honourers, and R. Hisda whenever he had to walk between thorns and thistles used to lift up his garments Saying that whereas for the body [if injured] nature will produce a healing, for garments [if torn] nature could bring up no cure. He must therefore be the Tanna of the following teaching: R. Eleazar Hakkapar Berabbi said: What is the point of the words: 'And make an atonement for him, for that he sinned regarding the soul. Regarding what soul did this [Nazarite] sin unless by having deprived himself of wine? Now can we not base on this an argument a fortiori: If a Nazarite who deprived himself only of wine is already called a sinner, how much the more so one who deprives oneself of all matters?

5. רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ה הלכה א

אסור לאדם לחבול בין בעצמו בין בחבירו, ולא החובל בלבד אלא כל המכה אדם כשר מישראל בין קטן בין גדול בין איש בין אשה דרך נציון הרי זה עובר בלא תעשה, שנ' +דברים כ"ה ג'+ לא יוסיף להכותו, אם הזהירה תורה שלא להוסיף בהכאת החוטא קל וחומר למכה את הצדיק.

6. רא"ש מסכת בבא קמא פרק ג

יג שני שוורים תמין שחבלו זה בזה משלמין במותר חצי נזק. ונראה לי דמיירי שהתחילו בבת אחת. או חבל השני גם בראשון לאחר זמן. אבל אם האחד התחיל המתחיל משלם חצי נזק והשני פטור. דכל המשנה ובא אחר ושינה בו פטור. והוה ליה כמו בעטה מהלכת ברבוצה דפטור לר"ל. ואפילו לרבא לא מחייב אלא משום דנהי דאית לך רשותא לסגויי עלי לבעוטי בי לית לך רשותא. אבל הכא יש רשות לשני לחבול בראשון כיון שהתחיל בו. דאפ"ל באדם אית ליה רשות לשני. וכן שני אנשים נמי מיירי שהתחילו כאחת או אחר זמן אבל אם התחיל האחד השני פטור.

7. מרדכי על בבא קמא - אות לח

[לח] וכן אין לדחוף אדם את חבירו שמכין זה את זה אלא יש לשומטו בנחת ואם דחף חייב לעשות לו דין:

8. בית יוסף חושן משפט סימן תכא אות יג ד"ה שנים שחבלו

יג שנים שחבלו זה בזה אם חבל האחד בחבירו יותר ממה שחבל בו הוא משלם לו במותר נזק שלם. משנה בפרק המניח (לג.): ומ"ש בשם הרא"ש ודוקא שהתחילו שניהם כאחת וכו' עד כדי לאפרושי מאיסורא. שם בפסקים (סי' יג) והביא ראיה לדבריו: כתב המרדכי בפרק המניח (סי' לח) אין לדחוף אדם את חבירו כשמכין זה את זה אלא יש לשומטו בנחת ואם דחף חייב לעשות לו דין:

9. שולחן ערוך חושן משפט הלכות חובל בחבירו סימן תכא סעיף

יג

שנים שחבלו זה בזה, אם חבל האחר בחבירו יותר ממה שחבל בו הוא, {כג} משלם לו במותר נזק שלם. טז] ודוקא שהתחילו שניהם כאחד, או לאחר שחבל בחבירו {כד} חזר גם הוא יז] מיד וחבל בו; אבל אם התחיל האחד, השני פטור, שיש לו רשות לשני לחבול בו {כה} כדי להציל עצמו. ב {כו} וכן הוא לענין גידופים וביושים, המתחיל פורע הקנס (הגהות מרדכי דקידושין). ראובן שהכה לשמעון, יח] וחזר שמעון ובא להכותו לראובן, {כז} ובאתה אשתו של ראובן והחזיקה בשמעון, והוא נתק ידיו והכה אותה, פטור (מהרי"ו סימן כ"ח). (וע"ל סוף סימן תכ"ד איש ואשה שחבלו זה בזה). יט] ומיהו צריך אומדן אם היה יכול להציל עצמו בחבלה מועטת וחבל בו הרבה, חייב. (ודוקא לענין חבלה שמשלם לו ד' דברים, דהוי כאדם המזיק בשוגג; אבל פטור על הבושת, דהא לא כיון

לבייש. ולכן המכה חבירו, וחבירו קראו ממזר, פטור, שנאמר: והיה כי יחם לבבו וגו' (דברים יט, ו). וכן אם אחד קרא <ג> לחבירו גנב, והוא אומר לו: ג אתה מכזב כממזר, או קראו ממזר, פטור מהאי טעמא (מהרי"ו סימן כ"ח וסימן ס'). כ] וכן הדין באדם הרואה אחד מישראל מכה חבירו, ואינו יכול להצילו אם לא שיכה המכה, יכול להכותו, {כח} כדי לאפרושי מאיסורא. הגה: וכן מי שהוא תחת רשותו, ורואה בו שהוא עושה דבר עבירה, רשאי להכותו ולייסרו כדי להפרישו מאיסור, ואין צריך להביאו לבית דין (ת"ה סי' י"ח /רי"ח/).

10. ספר מנחת חינוך - מצוה מח - אות ג

ונראה לענ"ד, דזה שחייבה התורה במכה אביו ואמו או בחבירו, היינו דוקא בלא רשות, אבל אם אביו ואמו או חבירו אומרים לו שיכם או שיקללם, אינו עובר בלאו הזה ואינו חייב מלקות ולא מיתה, עיין בבא קמא פרק החובל צ"ג ע"א ור"מ פ"ה מחובל ומזיק הי"א, לענין ממון אם נותן לו רשות, עי"ש, ולענין חיוב מלקות או מיתה נראה לענ"ד פשוט דאינו עובר ואינו חייב. וכן נראה מלשון הר"מ פכ"ו מסנהדרין ה"ו, שכתב, אע"פ שיש לו לדיין או לנשיא למחול על כבודו אינו יכול למחול על קללתו, וכן שאר העם אע"פ שמחל המקולל מלקין את המקלל שכבר חטא ונתחייב, עכ"ל, ועי"ש בכסף משנה. משמע דוקא אם כבר קילל כיון שכבר עבר עבירה לשמים אין המחילה מועלת, אבל כשנותן רשות מתחילה לקלל אין כאן עבירה כלל, וכן כאן גבי מכה, ושם יש קצת עבירה דמוציא שם שמים לבטלה, ויבואר לקמן אי"ה פרשת קדושים [מצוה רל"א אות ד'], אבל גבי מכה אין כאן עבירה כלל, לא בחבירו ולא באב ואם. ומה דמבואר כאן בש"ס דאיבעיא לענין להקיז דם, היינו שלא מרצון אביו, ומ"מ מסקינן דפטור, כיון דהיא לרפואה, וכן הנהו אמוראי דלא שבקו לבניהם ליטול להם קוץ, היינו דלמא יעשו חבלה שלא לצורך בשוגג שלא מרצון אביו, אבל אם אביו מוחל ומצוה להכותו נראה דאינו חייב כלל, וכן בחבירו, ואינו עובר כלל, ואע"פ שלא מצאתי זה מפורש מ"מ הסברא נותנת כן, כן נראה לענ"ד ברור...

11. ערוך השולחן חושן משפט הלכות חובל בחבירו סימן תכא

סעיף ג

וכן שנים שנתאבקו יחד ברצונם והאחד הפיל את חבירו לארץ ונפל ונסמית עינו פטור המזיק דאף שאין זה אונס לגבי המזיק מ"מ הרי הניזק ירד על מנת כן שכן דרך המתאבקים ואדעתא דהכי נתאבקו יחד ומחלו זל"ז ולא דמי למה שיתבאר דאם א"ל קטע את ידי וקטעו דחייב לפי שאין אדם מוחל על נזקי גופו דזהו ודאי דכן הוא דלמה יעשה כן ותלינן שהשטה בו אבל במה שעשו שניהם ברצון וידעו שע"י ההתאבקות בהכרח שאחד יפיל את חבירו בע"כ דמחלו זל"ז [וא"צ למ"ש הסמ"ע בסוף סק"י]:

12. ערוך השולחן חושן משפט הלכות חובל בחבירו סימן תכא

סעיף ח

אם בא אחד להציל את שלו מחבירו ולא היה יכול להציל אלא ע"י בושת כמו אשה שבקשה להציל את בעלה מיד מכהו ולא היתה יכולה להצילו רק ע"י הבושת פטורה [שם כ"ח א] ואפילו שליח ב"ד שהכה את המסרב ברשות הב"ד והמסרב הכהו להשליח ב"ד ובאת אשת השליח ב"ד וביישו איתא בירושלמי דהחובל [הל' ג'] דפטורה וכן שליח ב"ד שבייש את המסרב מלבוא לב"ד או לקיים הפס"ד פטור [גמ' שם] והפוסקים לא הביאו דינים אלו ולא ידעתי למה:

13. ערוך השולחן חושן משפט הלכות חובל בחבירו סימן תכא

סעיף יד- האומר לחבירו קטע את ידי או סמא את עיני על מנת שאתה פטור ועשה כן מ"מ חייב בכל החמשה דברים שהדבר ידוע שאין אדם רוצה בכך ולשחוק נתכוין ולא דמי להיזק ממון שבסי' ש"פ ודוקא על ראשי אברים הדין כן אבל אם א"ל הכני פצעני על מנת לפטור פטור [סמ"ע] וי"א דאם א"ל בפירוש קטע את ידי על מנת לפטור פטור מכלום אלא שאם לא א"ל בפירוש רק דברים שמשמען כן אנו דנין דבריו שלא פטרו כגון שא"ל קטע את ידי סמא את עיני וא"ל המזיק על מנת לפטור וא"ל הן אנו דנין שבתמיה קאמר הן וחייב המזיק ואפילו בהכני פצעני הדין כן [שם] דבנזק הגוף כל מה שנוכל לפרש דלא נתרצה מפרשינן ליה ולא דמי לנזקי ממון:

סעיף טו- שנים שחבלו זה בזה אם חבל האחד בחבירו יותר ממה שחבל בו הוא משלם לו בהמות נזק שלם כמ"ש בסי' ת"ב גבי שני שוורים ואפילו היו החבלות שוות אלא ששבתו של זה מרובה יותר משל זה או בושתו של זה מרובה משל זה המותר [נ"ל] ודוקא שהתחילו שניהם כאחד או אפילו לאחר שחבל בו האחד ונפרדו זה מזה בענין החבלה חזר השני מיד או לאחר שעה וחבל בו דהוה כמעשה חדש אבל אם התחיל האחד להכות את השני ובעוד השני בחמימותו או ברוגזו [ט"ז] חזר וחבל להראשון הראשון חייב והשני פטור שיש לו רשות להשני לחבול בו כדי להציל עצמו ואפילו אחרים חייבים להצילו [סמ"ע] ולכן אע"ג שכבר גמר הכאתו מ"מ כיון דעודו בחמומו או ברוגזו פטור השני דאין אדם נתפס על צערו במה שהראשון התחיל [כ"נ לפי ה"ט"ז] ומדברי הטור והש"ע משמע דמיד לאחר שגמר הראשון הכאתו אם חבל בו השני שניהם חייבים ואין השני פטור אא"כ לא גמר הראשון הכאתו [וכ"כ הב"ח ועי' סמ"ע סקכ"ד] וכן משמע ממה שכתבו דאין השני פטור אא"כ לא היה יכול להציל את עצמו באופן אחר ולכן צריך אומד ב"ד ואם היה יכול להציל עצמו בחבלה מועטת וחבל בו הרבה חייב ולדעה ראשונה למה יתחייב בכה"ג והרי הוא בעוצם רוגזו וחימומו:

סעיף טז -וכן הדין לענין גדופין וחרופין וביושים המתחיל פורע הקנס ואם ראובן טוען על שמעון שקראו ממזר והביא עדים ע"ז ושמעון טוען שמתחלה לחש לו ראובן באזנו שהוא ממזר ונתרגז והשיבו אומדנא דמוכח הוא כיון שקראו פתאום ממזר בלא מריבה קודמת ודאי דהאמת אתו וא"צ לישבע ע"ז [סמ"ע] ואם העדים אומרים שראו שלא לחש לו מקודם באזנו ודאי דחייב ואף שאפשר שבזמן מקודם קראו כן דלא גרע משמעון שהכה לראובן אחר שגמר ראובן הכאתו כמ"ש [נ"ל]:

סעיף יז -וזה שנתבאר דאם היה יכול להציל את עצמו בחבלה מועטת וחבל בו הרבה חייב אינו חייב על הבושת דזהו כאדם המזיק בשוגג קרוב למזיד ולכן המכה חבירו וחבירו קראו ממזר בעת חימומו פטור מקנס וכן אם אחד קרא לחבירו גנב וא"ל אתה מכזב כממזר או אפילו א"ל אתה ממזר פטור מהאי טעמא ולכן נ"ל דאפילו לדעת הטור שבארנו בסעיף ט"ו דחייב כשהכהו לאחר שגמר הראשון חבלתו מ"מ אינו חייב על בושתו של ראשון אם היה עדיין בעת חמימותו ורוגזו וכן ראובן שהכה לשמעון וחזר שמעון ובא להכותו לראובן ובאה אשתו של ראובן והחזיקה בשמעון והוא נתק ידיו והכה אותה פטור ודין אשה לענין בזיון כדין איש ואם אין האיש רוצה שתתבזה אשתו צריך לפדותה בממון כפי אשר ישיתו עליו הב"ד [סמ"ע] ובסי' תכ"ד יתבאר באיש ואשה שחבלו זה בזה:

סעיף יח -שנים שחבלו באחד בבת אחת שניהם חייבים וכן ביותר משנים ומשלשים ביניהם שכל אחד משלם לפי החלקים ואם היה אחד מתכוין והשני לא כיוון השני פטור מבושת וכן אם אחד הכה יותר מחבירו שמין ב"ד לכל אחד כפי ההכאות ואין חילוק בין התחילו כאחד בין התחיל אחד מקודם ועושין בזה כפי שומת הב"ד ביניהם [נ"ל] ואדם הרואה אחד ישראל מכה חבירו ואינו יכול להצילו אם לא שיכה את המכה יכול להכותו כדי לאפרושי מאיסורא וכן מי שהוא תחת רשותו ורואה בו שהוא עושה דבר עבירה רשאי להכותו וליסרו כדי להפרישו מאיסור וכמ"ש בסעיף ט' וא"צ להביאו לב"ד ואין חילוק בין רגיל לעשות עבירות או שהוא הפעם הראשון וכ"ז כשלא היה יכול להציל בענין אחר [עי' סמ"ע סקכ"ח והט"ז השיג עליו וגם דבריו צ"ע ודו"ק]:

סעיף יט -כתב המהרש"ל [החובל סי' מ"ב] אם אחד חירף את חבירו בשם רע וחזר זה והכהו אף שעבר בלאו וצריך כפרה מ"מ אין עליו דין רשע כלל אלא אמרינן לבו רתח ואין אדם נתפס על צערו ואינו משלם אלא נזק וצער וריפוי ושבת וזה המוציא שם רע נהי שפטור מהבושת שהרי קבל דינו מ"מ צריך להתודות ולומר ברבים ששקר דיבר ויבקש מחילה ממנו עכ"ל ומה שפטרו להמכה מבושת דכיון שעשה מפני צערו אינו דומה לכוונת נזק וגם מפני שזה ביישו בהשם רע יצא בושת בבושת [וע"ש שהאריך הרבה בענינים אלו עי' שו"ת חוות יאיר סי' ס"ה]:

14. שולחן ערוך הרב חושן משפט הלכות נזקי גוף ונפש ודיניהם

סעיף א

אסור לאדם להכות את חברו ואם הכהו עובר בלא תעשה שנאמר והיה אם בן הכות הרשע וגו' ארבעים יכנו לא יוסיף פן יוסיף וגו' אם הקפידה תורה בהכאת רשע שלא להכותו יותר על רשעו קל וחומר בהכאת צדיק.

וכל המרים יד על חברו להכותו אף על פי שלא הכהו נקרא רשע שנאמר ויאמר לרשע למה תכה רעך למה הכית לא נאמר אלא למה תכה.

וכל מי שהכה חברו הרי הוא מוחרם ועומד בחרם הקדמונים ואין לצרפו למנין עשרה לכל דבר שבקדושה עד שיתירו לו בית דין החרם כשמקבל עליו לשמוע לדינם:

סעיף ב - והמכה את חברו הכאה קלה שאין בה שוה פרוטה הואיל ואין בה חיוב ממון חייב מלקות מן התורה.

ואפילו (א) אם חברו התחיל עמו במריבה וחרפו בדברים ואפילו הכהו והוא שפסק להכותו אבל אם לא פסק רשאי להכות אותו כדי להציל עצמו אם אי אפשר לו להציל עצמו בענין אחר ואם אפשר לו להציל עצמו בהכאה מועטת לא יכהו הרבה.

וכן הרואה אחד מישראל מכה חברו ואינו יכול להצילו מידו אם לא שיכה המכה מצוה להכותו כדי להפרישו מאיסור אבל אם אפשר להצילו מידו בלא הכאה אסור אפילו לדוחפו אם אפשר לשומטו בנחת.

וכן הרואה בחברו שעושה איזה דבר עבירה אחרת והוא תחת ידו ורשותו להכותו רשאי להכותו כדי להפרישו מאיסור ואין צריך להביאו לבית דין אבל אם כבר עשה האיסור אינו רשאי להכותו אלא יביאנו לבית דין ויענשוהו:

15. שולחן ערוך הרב חושן משפט הלכות נזקי גוף ונפש ודיניהם

סעיף ד

אסור להכות את חברו אפילו הוא נותן לו רשות להכותו כי אין לאדם רשות על גופו כלל להכותו ולא לביישו ולא לצערו בשום צער (ב) אפילו במניעת איזה מאכל או משתה אלא אם כן עושה בדרך תשובה שצער זה טובה היא לו להציל נפשו משחת ולכן מותר להתענות לתשובה אפילו מי שאינו יכול להתענות ומי שיכול להתענות מותר אפילו שלא בדרך תשובה אלא כדי למרק נפשו לה' שאין טוב למעלה מטובה זו.

16. ספר טורי אבן על מסכת מגילה - דף כח/א

ונ"ל עוד ראי' לדבריו מדאמר ר"פ הנחנקין (סנהדרין דף פ"ד) רב לא שביק לברי' למשקל לי' סילויה מר ברי' דרבינא לא שביק לברי' למיפתח לי' כוותא דילמא חביל וה"ל שגג' איסור ואי האב יכול למחול על בזיונו, א"כ ה"ה על הכאתו נמי יכול למחול א"כ למה לא שביק לבניהם

למיפתח כוות' ולמשקל סילויה ה"ל למחול על כבוד'. א"ו כל כה"ג שהוא דרך בזיון אין כבוד האב מחול וה"ה לכבוד הרב. והא דפריך התם א"ה אחר נמי ומשני אחר שגגת לאו בנו שגגת חנק אע"ג דאחר יכול למחות על הכאתו כדמוכח בספ"ח דב"ק (דף צ"ג). הא דפריך א"ה אחר נמי היינו בסתמא היכא דלא מחל בהדיא. מיהו ק"ל דאמר בפ"ק דקדושין (דף ל"ב) רב הונא קרע שיראי באנפי רבה ברי אמ' איזיל אחזי אי רתח אי לא רתח ופריך דילמא רתח ועבר אלפני עור ופירש"י ודילמא רתח ואמ' לאבוה מידי בריתחיה ומשני דמחל ליה ליקרא אלמא אפילו לענין בזיון כבוד אב מחול. ואולי י"ל דכבוד הרב שאני דכבודו גדול משל אב מש"ה במקום בזיון אינו יכול למחול על כבודו:

Q: Is it permissible for a girl to have her ears pierced? What is the difference today between earrings in one's ear and earrings in other places on the body?

A: The Maharik (#88) says that the prohibition against following non-Jewish practices including acts that are arrogant and haughty. An earring in a usual place like an ear is permissible, an earring in an unusual place which draws attention of others is forbidden. It is related in the book "Ve-Alehu Lo Yibol" (vol. 2, p. 172) that the daughter of Ha-Rav Aharon Lichtenstein (Rosh Yeshiva of Har Etzion) wanted to get her ear pierced but her father was uncomfortable with the idea. They agreed that they would go and ask Ha-Rav Shlomo Zalman Auerbach and follow his ruling. When they asked him, Ha-Rav Auerbach Shlomo Zalman said, "What is your question? By us, we give the boys a Brit Milah and pierce the girls' ears."

17. רמב"ם הלכות שבועות פרק ה הלכה טז

נשבע לקיים את המצוה ולא קיים פטור משום שבועת ביטוי, כיצד כגון שנשבע שיעשה לולב או סוכה או שיתן צדקה לעני או שיעיד לו אם ידע לו עדות ולא עשה ולא נתן ולא העיד הרי זה פטור משום שבועת ביטוי, שאין שבועת ביטוי חלה אלא על דברי הרשות שאם רצה עושה ואם לא רצה אינו עושה שנאמר להרע או להיטיב, לפיכך כל הנשבע להרע לאחרים פטור משבועת ביטוי כגון שנשבע שיכה את פלוני או יקללנו או יגזול ממנו או ימסרנו ביד אנס מפני שהוא מצווה שלא לעשות, ויראה לי שהוא לוקה משום שבועת שוא.

הלכה יז נשבע להרע לעצמו כגון שנשבע שיחבול בעצמו אף על פי שאינו רשאי שבועה חלה עליו, ואם לא הרע לעצמו חייב משום שבועת בטוי, נשבע להיטיב לאחרים הטבה שבידו לעשותה כגון שידבר עליו לשלטון או יכבדנו שבועה חלה עליו, ואם עבר ולא עשה חייב משום שבועת ביטוי

18. רדב"ז הלכות שבועות פרק ה הלכה יז

נשבע להרע לעצמו וכו'. אע"ג דאמרינן בפרק החובל שאין אדם רשאי לחבול בעצמו מדרשא אתיא וכל מידי דלאו מפורש בהדיא לא נקרא מושבע מהר סיני לענין שלא תחול עליו שבועה אף על גב דעבר אדאורייתא דומיא דחצי שיעור כדכתיבנא לעיל:

19. לחם משנה הלכות דעות פרק ג

ורבינו פסק כר"א הקפר ואפ"ה פסק כדינא דברייתא דאין סותרים כדכתיבנא וזהו שכתב אע"פ שאינו רשאי כלומר אע"פ שאינו רשאי מדרבנן מ"מ שבועה חלה עליו. זה נ"ל טעם נכון לישיב דברי רבינו.